

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstrednevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto V

Celje, dne 1. junija 1934

Štev. 11

Dr. ing. Čtibor Blatny:

Če hmelj predčasno cvete

Kako bo vplivalo letošnje abnormalno vreme na hmelj? Bo dobro ali slabo? Tako se vprašujejo hmeljarji po vsej Evropi, presenečeni z letošnjim tako abnormalnim vremenom in razvojem hmeljske rastline, kakor tega še nihče ne pomni. Na Češko-slovaškem je v tem oziru nekoliko boljše kakor v drugih toplejših krajih, ker se je pri nas vprav letos obrezalo precej pozneje kakor drugod. Vkljub temu pa je tudi tu razvoj hmeljske rastline zgodnejši, dasi je hladno vreme v prvi polovici maja (ponoči je padla toplota celó pod 0 °C) precej koristilo in rast nekoliko zadržalo. Nagla rast namreč ni v interesu hmeljarja, zlasti ne potem, ko je rastlina že dosegla do polovice opor in odganja stranske poganjke. Pri nagli rasti so kolenca med seboj preveč oddaljena ter so zato stranski poganjki bolj redki in zato tudi izgledi na pridelek slabši. Četudi ta okolnost sama zase ni odločilna za višino pridelka — saj to se odloči često šele v poslednjih desetih dneh — vendar hmeljarji tega nimajo radi.

Mnogo bolj neugoden pojav pa je, če začne hmelj prezgodaj cveteti. Tudi če se pripeti to šele tedaj, ko je rastlina dosegla že do ali vsaj blizu vrha opor, povzroči tak pojav bolj pičel pridelek in, kar je še slabše, neenakomerno cvetenje in razvoj kobul; v slučaju poznejšega deževnega vremena pa cvete hmelj ponovno in prve kobule odpadajo. Če pa cvete hmelj še preden je dosegel do vrha opor, torej komaj do polovice ali niti ne, kakor je to letos v Jugoslaviji, pa je ta pojav smatrati kot izredno neugoden; sicer o tem praktičnih izkušenj še nimamo, vendar moremo trditi to že s teoretičnega stališča sodeč po fiziologiji rasti

hmeljske rastline. Ta pojav pomeni, da si rastlina prizadeva za vsako ceno ustvariti reprodukcijske organe in roditi sad (čeprav tu gre le za kobule z neoplojenim semenom), da si prizadeva čimprej dati še nekaj pridelka, ki pa bo seveda radi znatno manjše asimilacijske ploskve le pičel. Ker pa vegetacija pri hmelju še ne konča tako hitro, je verjetno, da bo pri spremenjenem vremenu, zlasti pri izdatni vlagi, hmelj cvetel še enkrat in tvoril zopet kobule; če pa bosta suša in vročina trajali dalje, pa je verjetno, da bo vegetacija predčasno prenehala in tudi če bi pozneje zopet pričela, nadaljnji pridelek ne bo več za rabo, ali pa se bo medtem pridelek prvega cveta že docela skvaril.

Pa se dá tu uspešno pomagati? Z gotovostjo tu nekaj svetovati ni mogoče, ker, kakor rečeno, še nimamo tozadevnih izkušenj, ker se kaj takega pri hmelju še ni pripetilo in se zato tozadevni poskusi niso vršili. Zato je le s teoretičnega stališča mogoče priporočiti za poskus v večjem obsegu tole:

1. Pri hmelju, ki je že dosegel do nad polovico opor, naj bi se za poskušnjo potrgali v nižjih legah vsi plodonosni nastavki, ki že cvetó, da bi tako rastlina bila prisiljena v cilju reprodukcije gnati v višje lege in tam nastaviti nov cvet in rod.

2. Pri hmelju, ki še ni dosegel do polovice opor in cvetó, pa naj bi se potrgali vsi cvetni nastavki in porezale tudi glavne trte ter namesto njih napeljali stranski poganjki — slično kakor storimo tedaj, če toča odbije glavno trto. S tem bi se rastlino v razvoju zadržalo in prisililo, da cvete in rodi šele pozneje, ko bo tudi normalno že čas za to.

Vse te poskuse bi bilo priporočljivo izvesti na večjih površinah. Uspeh pa je seveda, kakor iz prej navedenega sledi, odvisen v mnogem od vremena, ki ga bomo še imeli do obiranja.

Opomba. Ker se hmeljarji z vseh strani obračajo k nam za nasvete, kaj storiti s hmeljem, ki predčasno cvete, smo zaprosili priznanega češkega hmeljarskega strokovnjaka, da pove tozadevno svoje mnenje. Priporočamo hmeljarjem, da upoštevajo dane nasvete in na opisani način skušajo doseči normalni pridelek. Po izvršitvi omenjenih operacij bo nekoliko naglavnega gnojenja s hitro učinkujočimi dušičnatimi gnojili prav koristno, dočim pa bo samo gnojenje brez operacije, kakor to delajo nekateri, predvidoma več škodovalo kakor pa koristilo.

Uredništvo.

Zatiranje hmeljske uši

Hmeljska uš (Phorodon humuli Schr.) se pojavlja na hmelju več ali manj vsako leto, vendar pri nas dosedaj, razen v par nasadih, še ni povzročila večje škode. Mnogo trpe od tega škodljivca hmeljski nasadi zlasti na Češkoslovaškem, kjer je uš uničila parkrat že nad polovico celokupnega pridelka.

Hmeljska uš je uš-selivka in prezimi na sadnem drevju, najrajši na češpljah, odkoder spomladi kot aphid-muha prileti na hmelj. Aphid-muhe ležejo jajčeca na spodnjo stran mladih in sočnih listov, iz jajčec pa se izvale hmeljarjem dobro znane nekri-late uši, ki pridno sesajo rastlinski sok ter s tem slabé rastlino in jo lahko tudi popolnoma uničijo. Uši povzročijo na hmelju navadno prav kmalu tudi mano ali medovino in sajavost hmelja. Nevarne so uši zlasti radi tega, ker se silno hitro množe, imajo letno 17 generacij in tako vsaka aphid-muha na milijone potomcev.

Hmeljske uši imajo sicer mnogo sovražnikov, ki jih pridno uničujejo, tako polonice ali božji volki (Coccinellidae) in njihove ličinke, najezdiki (Ichneumonidae), trepetalke (Syrphidae) in tenčarice (Hemorobidae), zlasti zlatoočka (Chrysopa vulgaris), ki pa jih vendar ne zmorejo popolnoma. Zato mora v slučaju resne nevarnosti že pritegniti tudi hmeljar sam ter pomagati svojim prirodnim zaveznikom zatirati nevarno golazen.

V boju zoper hmeljske uši se priporočajo razna sredstva. Kakor poroča vladni svetnik H. Hampp, so na hmeljski poskusni postaji Hüll v Nemčiji od leta 1927 do 1933 preizkušali vsa ta sredstva in dognali, da se zoper hmeljske uši najbolje obnese raztopina tobakovega izvlečka z mazavim milom, sredstvo, ki tudi ni drago in se ga zato vsak hmeljar lahko posluži. Na 100 l vode se raztopi 1½ kg transparentnega mazavega mila in ½ kg 8–10% tobakovega izvlečka. Še cenejše pa tudi uspešno sredstvo je čista raztopina mazavega mila, katerega raztopimo 2 kg na 100 l vode brez vsake druge primesi. Za eno rastlino potrebujemo

1–2 l škropiva. Škropljenje pa moramo večkrat ponoviti, ker se uši vedno iznova zaležejo in zato eno navadno ne zadostuje. Poškropiti je treba vedno zlasti spodnjo stran listov, in to v močnih curkih, da je rastlina kar polita in ne le fino orosena, kakor je to potrebno proti peronospori.

Letos so se pojavile uši izredno zgodaj ter bo polet v glavnem že končan. S tem pa je nastopil tudi čas za zatiranje. Komur so se zaredile v nasadu uši, naj jih torej pridno zatira z raztopino mazavega mila in tobakovega izvlečka, kakor prej navedeno. Ako namreč uši ne bomo zatirali, se nam prav lahko pripeti, da se bodo preveč razmnožile in bo tudi pri nas prišlo kedaj ušivo leto ter nam uničilo večino pridelka.

Razno

Novo zdravilo iz hmelja. To so Hova-tablete. Hova je namreč zmes lupulina in baldriana ter se rabi za pomirjenje živcev, zlasti pri nevrasteniji. Zdravniki predpisujejo dva- do trikrat na dan po dve do tri tablete. Takole v hmeljski sezoni, kadar je prav posebno napeta, bi bile tudi hmeljarjem morda Hova-tablete dobrodošle, ker je tedaj res težko ohraniti mirne živce.

Na Češkoslovaškem so strogi ter so k naredbi glede prepovedi širjenja hmeljskih nasadov, o kateri smo poročali v eni prejšnjih števil, izdali še dodatno tolmačenje. Po tem smejo ostati brez posebnega dovoljenja le tisti novi nasadi, v katerih je še pred 28. marcem, ko je izšla tozadevna naredba, bil posajen hmelj in tudi že postavljena žična konstrukcija. Ako pa je bil samo posajen hmelj ne pa še postavljena žična konstrukcija ali pa narobe, se mora nasad zopet uničiti. Radi dodatnega tolmačenja bo moral marsikateri nov nasad zopet izginiti, ker je mnogi hmeljar sicer že postavil žično konstrukcijo pred 28. marcem, vendar hmelja še ni posadil.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Pri toplem vremenu in izdatni vlagi hmeljska rastlina izredno hitro napreduje. Vendar pa je stanje nasadov zelo neenakomerno, kakor se je pač obrezalo; v nekaterih je rastlina tudi že do vrha opor, v drugih, pozno rezanih, pa tudi še niti 2 m visoko. Radi izredne vročine in pomanjkljive vlage v aprilu in prvi polovici maja se opaža na dobro razviti in zdravi rastlini, ki tudi ne trpi od škodljivcev, letos abnormalni pojav; namesto stranskih poganjkov je začela namreč predčasno odganjati cvetne nastavke in deloma tudi že cveteti. Izdatna vlaga prošlega tedna in hladnejše vreme bo predvidoma povzročilo konec temu pojavu ter bo razvoj rastline zopet normalno napredoval. — V kupčiji je razpoloženo zopet bolj mirno, cene pa so ostale nespremenjene. Sicer pa so zaloge že pičle in je neprodanega lanskega pridelka le še kakih 200 stotov.

MAZAVO MILO

najfinejše, transparentno, nudi po izredno ugodnih cenah

„AGAKO“ d. z o. z. V CELJU, Vodnikova 2

Češkoslovaška: Stanje nasadov je zelo nenakomerno. Dočim je v nekaterih rastlina že 2–3 m visoko, se je v drugih, kjer pustošijo bolhači, pričela šele navijati na opore. Zadnji čas hmelj v vseh okoliših mnogo trpi radi suše, pa tudi izredno hladne noči zadržujejo rastlino v razvoju. Aphis-muhe še vedno doletavajo in nevarnost uši postaja vedno bolj resna. — V kupčiji je postalo zopet mirneje, vendar se cene drže. Lanski žateški hmelj notira nespremenjeno 53 do 59 Din, hmelj iz Uštéka in Roudnic 43–51 Din in Dubski do 47 Din za kg. Znamkovanih je dosedaj v žatcu 29.520 bal lanskega pridelka v skupni teži 37.642 stotov.

Nemčija: Razvoj hmeljske rastline prav ugodno napreduje in je ponekod rastlina že dosegla tudi do 3 m visoko. Sledovi peronospori so zaenkrat le redki, vendar so ponekod že dvakrat obrambno škropili. Pač pa aphis-muhe doletavajo v večjih množinah in se je resno bati ušivega leta. Rastlina zadnji čas mnogo trpi radi suše in deloma tudi radi nočnih mrazov. Za daljnji razvoj je nujno potrebna izdatnejša vlaga in toplejše vreme tudi ponoči. — Tržišče je nespremenjeno čvrsto in prav tako tudi cene. Lanski Hallerfauski hmelj notira 62–76 Din, boljši gorski (Hersbruck), Württemberg in Baden 58–65 Din, Spalt in Teftnang 72–81 Din za kg. Prometa je razmeroma dosti in se kupuje deloma za izvoz, največ pa za domače pivovarne.

Francija: Stanje nasadov v splošnem zadovoljava in rastlina normalno napreduje v razvoju. — V kupčiji je bilo zadnji čas zopet nekoliko več zanimanja po nespremenjenih cenah.

Belgija: Stanje hmeljskih nasadov je v okolici Poperinghe zadovoljivo, Alost pa mnogo trpi radi peronospori in aphis-muhe tudi že močno doletavajo. — Tržišče je nespremenjeno mirno in lanski pridelek notira le bolj nominalno Poperinghe 37 Din, lefošnji v predprodaji za oktober-november pa čvrsto 29 Din za kilogram.

Anglija: Po znatni suši je pred par tedni zopet izdatno deževalo ter so si hmeljski nasadi hitro opomogli. Vendar pa se je začela močno širiti peronospora

in ogrožati nadaljnji razvoj rastline. — V kupčiji je nadalje mirno in pričakovano zopetno nakupovanje s strani pivovarn še ni pričelo. Cene so zato le bolj nominalne in notira lanski pridelek 72 in več Din, predlanski 54–58 Din, letnik 1931 pa 11–20 Din, letnik 1930 tudi še 7–11 Din, letnik 1929 pa do 7 Din za kg.

Amerika: Hmeljski nasadi obetajo le srednje dobro. Rastlina je sicer zdrava in tudi škodljivci jo ne nadlegujejo, vendar jo je silna suša močno zadržala v razvoju, zadnji čas pa jo ogroža izredno hladno vreme. — Na tržišču je položaj nespremenjen in lanski pridelek notira 24–31 Din, predlanski 20–23 Din in starejši letniki 9–20 Din, že zacarinjen zlahkni hmelj iz Evrope pa lanski 77–90 Din in predlanski 40–61 Din za kg. Splošno so cene nazadovale in se je že koncem aprila plačevalo za najboljši žateški in nemški hmelj le po 86 Din, dočim koncem marca še po 88–92 Din za kg. Skupno se je importiralo v sezoni (oktobra 1933 do marca 1934) iz Evrope 11.093 stotov hmelja, dočim v preteklem letu le 5127 stotov, v februarju se je importiralo: iz Jugoslavije 86 stotov, iz Češkoslovaške 588, iz Nemčije 1657 in iz Belgije 31 stotov. Letošnji pridelek nudijo hmeljarji v predprodaji že ceneje, kakor pa se trži sedaj lanski. Pivovarne pa se nerade izdatneje zlagajo s hmeljem.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Teftnang)	80 Din za kg
Anglija (Golding)	73 Din za kg
Francija (alzaški)	60 Din za kg
Češkoslovaška (žatec)	58 Din za kg
Jugoslavija (savinjski)	50 Din za kg
Poljska (wolinjski)	42 Din za kg
Belgija (Poperinghe)	38 Din za kg
Amerika (kalifornijski)	34 Din za kg

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Za razvedrilo

Najnovejše.

- »Ali ste že slišali najnovejše?«
- »Mm?«
- »Denar bodo odpravili.«
- »Kako to?«
- »Res! So že začeli. Večina ljudi ga že nič nima.«

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Hranilnica Dravske banovine podružnica Celje

(nasproti pošte) Cankarjeva ul.

prej Južnoštajerska hranilnica

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji

Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

v novi, lastni palači

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna semena, galico, žveplo, vsa sredstva za pokončavanje škodljivcev na drevju in hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kmetijske stroje in vse druge kmetijske potrebščine

oddaja najceneje

Skladišče KMETIJSKE DRUŽBE

v Celju, Aškerčeva ulica

Zaloga cementa!

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le
Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelu in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. sprejema nezgodna zavarovanja poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica števil. 10.